

1977 | 4

A szocialista életmód
néhány kérdéséről

Munkaerkölcs ma

Nyugdíjban

Szociális otthonok lakóiról

Egy helyszín
keresztmetszete

Kunszabó Ferenc
és Császár István

prózai írása,

Csikász István, Ihos István,

Restár Sándor versei

Adalékok Komjáthy Jenő
pályaképéhez



PALŐCZFÖLD

Mintha századunk második felében egyre növekvő öntudattal vállalna felelősséget az ember — önmagáért és világaért. Bár története során sosem volt vádolható megvető közönnyel e dolgok iránt, hiszen igaz vagy hamis tudata, hite, jó vagy rossz szándékai, akaratja mindig is a fajt, kultúrát, társadalmat, nemzetet, családot teremtő-nemesítő (vagy romboló-züllesztő) erőáramok sodrában evic-kelő (olykor alábukó) embersors evezői voltak. Váltakozó sikerrel: az éppen uralkodó eszmék, elvek, indulatok minőségének megfelelően. Nem hívhatók-e mégis tanúnak a megnövekvő felelősségérzetre az utóbbi évtizedekben családnyi és földközösségnyi ügyeinek

rendezésére-jobbitására szánt tervei, törekvései? A rosszakarat vagy meg nem értés kátyuiból olykor megdőccenő, mégis célig erőltetett cselekedetei?

A világ hovatovább kezd már az ember keze alá szelídülni, aki újabbnál újabb anyagok, eszközök, módszerek fegyvertárának birtokosaként növeli uralmát földön, vizen és levegőben. Világszerte. S a felelőség súlypontja láthatóan helyeződik át az emberre magára, az ember és természet kapcsolatának rendeződése mellett az ember belső világának, ember és ember kapcsolatának rendezésére. Amiben múlhatatlan érdeme van annak a ténynek, hogy megtermett és

megizmosodott, sőt meghatározóvá vált — ha még nem is egész földet átfogó méreteiben — a társadalmi együttélésnek az a tartalom- és formarendszere, amely tartós és szilárd politikai egység alapján értelmes, embert gazdagító lehetőségeket biztosít a valódi szabadsághoz, a képességek és értékek kiteljesítéséhez, új minőségű kapcsolatok megteremtéséhez. A „Kommunista Párt Kiáltványá”-nak szavaival élve, ahol „az összesség szabad fejlődésének a feltétele minden egyes egyén szabad fejlődése” lesz.

Túlzott optimizmus volna azt állítani, hogy az ember kiiktatta életéből a rendezetlenséget és az ellentmondásokat. Ez utóbbiak, ha nem is kibékíthetetlen formában, a mi szocialista társadalmunkban is jelen vannak és lesznek még sokáig. De éppen a szocialista társadalom eddig elért eredményei, hitünk, szándékaink és cselekedeteink egyre tágabb körű és erejű hatékonysága biztosítja annak, hogy az előrehaladás útja mind simább és egyenletesebb lesz. E munkálkodásunkban pedig a világ minden táján egyre több és több szövetségest találunk.

Mert az ember alapvető és a szocialista társadalom által mind teljesebben meg is valósított célja, hogy békében növelje a jólétet, lehetőséget teremtsen arra, hogy az emberek szellemi életük folytonos gazdagításával az élet mind tágabb lehetőségeit használhassák ki a maguk és szűkebb-tágabb közösségeik hasznára. Ezért van az, hogy soha még nem tapasztalt buzgalommal igyekszünk az optimálishoz közelíteni földrészek, társadalmak, nemzetek, kisközösségek közötti kapcsolatainkat. Ezért van az, hogy eddig még soha nem tapasztalt alaposítással vizsgáljuk, elemezzük, minősítjük alkotó önmagunkat, munkánkat, magán- és közéletünket, „elfoglalt” és „szabad” időnket. Hogy vizsgálat és önvizsgálat naponkénti célpontjai vagyunk, a „hogyan élünk?” kérdéseinek kereszttüzeiben.

Emberibb világban emberibb módon élni — eredendő vágy és kötelesség. A cél eléréséhez az szükséges, hogy az új világ „építőmunkása” minőségének új lépcsőfokára lépjen napi politikai, társadalmi, egyéni tevékenységében, erkölcsében, magatartásában. A szocialista világ „építőmunkásával” szemben ez kiemelt követelmény.

Nemes, szép feladat ez — és nem kevés.

Kassai-Végh Miklós

1977 | 4

TARTALOM

- 3 Baoskó Piroska: A szocialista életmód néhány kérdéséről
- 6 Karácsony György: „Dolgozni csak pontosan, szépen...”
- 7 Sulyok László: Az élet alkonyán
- 10 Szabó Gyula: Nyesett szárnyú madarak
- 12 Pál József: Salakhegy

- 13 Császár István: Csontváry
- 17 Csikász István: Kodály Zoltánt sirató dal
- 17 Lőrinczy István: Üvegfüvök, Petőfi szobra Balassagyarmaton
- 17 Bencze József: Térdeltem a kévén
- 18 Kunszabó Ferenc: Ilu tante
- 20 Ihos István: Tél, 1941, Himnusz, Tünődés
- 20 Restár Sándor: Egy halk szó, Őszutó, Exkluzív
- 20 Tamás István: Kendőt, Csordul

- 21 Rapcsányi László: Egy hajdani megyeszékhely: Szügy

- 23 Hann Ferenc: Adalékok Komjáthy Jenő pályaképehez

- 27 Új országok a filmtérképen (Veress József)
- 28 Egy művelődésszociológiai vizsgálat eredményei (B. P.)
- 28 Aradi Nóra: Munkásbrázolás a magyar képzőművészetben (Lóska Lajos)
- 29 Jaan Kross: Menny-kő (Pál József)

PALÖCFÖLD

TÁRSADALOMPOLITIKAI IRODALMI MŰVESZETI FOLYOIRAT

A NÓGRÁD MEGYEI TANÁCS MŰVELŐDESÜGYI OSZTÁLYANAK LAPJA
Felelős szerkesztő: Végh Miklós. Szerkesztőség: 3100 Salgátarján, Arany János út 21. Telefon: 14-13. Kiadja a Nógrád megyei Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Vida Edit. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a posta hírlapüzleteiben, és a posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz. Postacím: 1900 Budapest) közvetlenül, vagy postautólevélben, valamint átutalással a KHI 215-961 62 pénzforgalmi jelzőszámra. Egyes szám ára 5 Ft, előfizetési díj fél évre 15, egy évre 30 Ft. Megjelenik kéthavonta. Kéziratokat és rajzokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

INDEX: 25.952

ISSN 0555-8867

77.12375 N. m. Ny. St. 1600 db